

“GOEDE BEWINDVOERING KAN MENSEN
HELPEN OM ZOVEEL MOGELIJK ZELF KEUZES
TE BLIJVEN MAKEN”

Bewindvoering kan zorgen voor meer autonomie

In ons land staan ongeveer 125.000 mensen onder bewindvoering. Bewindvoering is een beschermingsmaatregel voor mensen die bepaalde financiële of persoonlijke beslissingen niet (meer) alleen kunnen nemen, zoals mensen met dementie, een psychische kwetsbaarheid of een verstandelijke handicap. De vrederechter beslist of bewindvoering nodig is, waarvoor die geldt en wie deze taak opneemt.

Bewindvoering kan slaan op goederen, zoals inkomsten, uitgaven, facturen of spaargeld. Het kan ook gaan over de persoon zelf, zoals over beslissingen over de woonplaats of medische beslissingen. Omdat bewindvoering rechten beperkt, is dat altijd ingrijpend. “Er moet heel goed worden nagedacht wanneer een bewindvoerder wordt

aangesteld”, zegt Eveline Vandamme. Zij is griffier-hoofd van dienst bij de vrederechten van het arrondissement West-Vlaanderen en werkt deeltijds voor het secretariaat van het Steunpunt Bewindvoering. “Dat moet op maat van de persoon gebeuren en proportioneel zijn.” Het Steunpunt Bewindvoering wil mensen beter op weg helpen. Rechter Leo

Vulsteke stond mee aan de basis van het initiatief en is er vandaag de voorzitter van in West-Vlaanderen. “De bedoeling van het steunpunt was om alle betrokken actoren rond bewindvoering samen te brengen en niet langer naast elkaar te werken”, zegt hij.

Het steunpunt ontstond in West-Vlaanderen en werd in 2022 officieel opgestart. Later volgden de andere provincies. Vandaag is het steunpunt over heel Vlaanderen actief. Het beantwoordt vragen, bundelt kennis en geeft signalen uit de praktijk door aan het beleid. "Dat is onze corebusiness", zegt Leo Vulsteke. "Wij zijn een aanspreekpunt voor mensen met vragen over bewindvoering."

INGRIJPEND, MAAR KAN OOK RUST BIEDEN

In 2025 ontving het Steunpunt Bewindvoering 586 concrete vragen. Veel mensen vinden daarnaast informatie via de website. "Daar proberen we moeilijke juridische termen in zo eenvoudig mogelijke taal uit te leggen", zegt Eveline Vandamme. "Er is ook een lijst met veelgestelde vragen."

Veel vragen gaan over procedures. Hoe vraag je bewindvoering aan? Hoe beëindig je bewindvoering? Ook de jaarlijkse verslaggeving die bij bewindvoering hoort, komt vaak terug in de vragen. "Vooral familiale bewindvoerders worstelen soms met de opmaak van dat verslag", zegt Eveline Vandamme. Die drempel herkent ook Lief Vanbael. Zij werkte jarenlang voor Gezin en Handicap o.a. rond bewindvoering en nu ze met pensioen is, engageert ze zich als vrijwilliger. Sinds 15 maart 2024 is ze bewindvoerder over de goederen van Eveline Pauwels.

Voor Eveline veranderde haar leven ingrijpend toen haar man vijf jaar geleden overleed. Hij regelde thuis meestal de financiële zaken. Kort voordien was ze ook haar moeder verloren. Daarna volgden een burn-out en zes maanden revalidatie. "Ik heb opnieuw leren spreken en leren stappen", vertelt ze. Vandaag woont Eveline zelfstandig en leeft ze van een ziekte-uitkering. Toen haar budgetbegeleiding werd afgebouwd, vroeg het Sociaal Huis bewindvoering over haar goederen aan. Het gaat dus niet over haar persoon. Eveline beslist zelf waar ze woont en welke keuzes ze maakt.

Dat iemand anders haar financiële zaken zou opvolgen, was in het begin niet eenvoudig. "Iemand vreemd toelaten in je privé, dat is niet evident", zegt Eveline.

"Iemand vreemd toelaten in je privé, dat is niet evident. Maar het helpt wel, moet ik toegeven."

EVELINE PAUWELS

"Het is zeker niet gemakkelijk geweest. Maar het helpt wel, moet ik toegeven."

Lief Vanbael betaalt als bewindvoerder de vaste kosten van Eveline: huur, gas en elektriciteit, water, telecom en andere facturen. Wat daarna overblijft, is Evelines leefgeld. Ze krijgt 100 euro per week, om de twee weken uitbetaald. Voor extra kosten, zoals kleding of de kapper, neemt ze contact op met Lief.

"Ik wou dat ik me iets meer kon permitteren", zegt Eveline. "Een keer nieuwe kleren of nieuwe schoenen kopen. Dat ik dat niet elke keer moet vragen. Dat is het lastigste." Tegelijk geeft de bewindvoering haar rust. "Ik hoef me minder zorgen te maken. Ik weet dat ik in goede handen ben. Ik vertrouw Lief en ik weet dat ze het goed met me voorheeft."

ZELF BESLISSEN WAAR HET KAN

Voor Lief betekent bewindvoering niet dat zij alles beslist. Eveline hoeft zich niet te verantwoorden over haar leefgeld. Lief informeert haar wel over de rekeningen. Komt er een onverwachte factuur, dan bespreken ze die eerst samen.

"Ik betaal niet zomaar", zegt Lief. "Ik laat Eveline weten wat er gekomen is en we bekijken samen wat er moet gebeuren." Hoewel Lief door de vrederechter werd aangesteld als vertegenwoordiger, vult ze haar opdracht zo veel mogelijk in als ondersteuner. "Eigenlijk is het Eveline die zelf beslist", zegt Lief. "Als het binnen de financiële mogelijkheden ligt, zal ik haar beslissing altijd respecteren."

"Soms is bewindvoering nodig, bijvoorbeeld bij risicogedrag, beïnvloedbaarheid of gevaar op schulden. Maar het blijft een maatregel die rechten beperkt."

LIEF VANBAEL | BEWINDVOERDER

Bewindvoering vraagt administratie. Een bewindvoerder moet inkomsten en uitgaven bijhouden, jaarlijks verslag uitbrengen en soms toestemming aan de vrederechter vragen voor grotere uitgaven. "Een boekhouder hoef je daarvoor niet te zijn", vindt Lief, "maar je moet wel zorgvuldig werken. Toch mag de administratie niet overheersen. Je kunt naar mijn mening ook een goede bewindvoerder zijn als je niet met de computer overweg kunt."

In de praktijk gaat er veel tijd naar contact, opvolging en praktische steun. Samen met Eveline ging Lief bijvoorbeeld na welke rechten en mogelijkheden er zijn. Ze regelden onder meer een kaart voor De Lijn, een verminderingskaart voor de NMBS en verkenden of een driewiel fiets of scooter de mobiliteit zouden kunnen vergroten.

Een bewindvoerder kan iemand uit de eigen familie zijn, maar ook een professionele bewindvoerder, meestal een advocaat. De wet bepaalt dat de vrederechter eerst kijkt of iemand uit de omgeving die taak kan opnemen.

Bewindvoering en een PAB of PVB

Ben je meerderjarig en heb je een persoonsvolgend budget (PVB) of een persoonlijke-assistentiebudget (PAB)? Dan ben je in principe zelf budgethouder en neem je zelf de beslissingen over je budget en de ondersteuning die je ermee organiseert. Heb je daarbij ondersteuning of vertegenwoordiging nodig, dan kan dat bijvoorbeeld via een zorgvolmacht, een lastgeving of – als de vrederechter een beschermingsmaatregel oplegt – via een bewindvoerder. Bewindvoering betekent niet automatisch dat de bewindvoerder alle beslissingen over je budget neemt: de vrederechter bepaalt welke bevoegdheden de bewindvoerder krijgt. Het uitgangspunt blijft dat je zoveel mogelijk zelf de regie over je leven en ondersteuning behoudt.

“Bewindvoering moet op maat van de persoon gebeuren en proportioneel zijn.”

EVELINE VANDAMME | STEUNPUNT BEWINDVOERING

Dat is niet altijd mogelijk. Soms zijn er spanningen binnen de familie, is er geen familie in de buurt of is het vermogen complex. Dan kan een professionele bewindvoerder aangewezen zijn.

Volgens Lief Vanbael kiezen rechters in de praktijk nog te vaak voor professionele bewindvoerders. “Sommige advocaten bouwen een goede band op met de persoon onder bewind”, zegt ze, “maar mensen ervaren een advocaat-bewindvoerder soms ook als afstandelijk of moeilijk bereikbaar.” Daarom vindt ze het jammer dat vrijwillige bewindvoerders zoals zij vandaag minder gemakkelijk kunnen worden ingezet sinds een recente wetswijziging. Zij konden net een tussenoplossing zijn.

ONDERSTEUNEN IN PLAATS VAN OVERNEMEN

Eveline spant zich ondertussen in om haar leven weer op de sporen te krijgen. Ze doet vrijwilligerswerk in een woonzorgcentrum en met de steun van Lief zoekt ze ook een gepaste job. “Ik heb altijd graag gewerkt”, zegt Eveline. “Maar mijn fysieke mogelijkheden zijn vandaag beperkt. Schoonmaken zoals ik vroeger

deed, lukt me niet meer. Toch wil ik een job. Om onder de mensen te komen én om mezelf wat meer financiële ademruimte te geven.”

Eerst wou Eveline als busbegeleidster aan de slag voor scholen buitengewoon onderwijs. Maar door haar motorische beperkingen bleek dat niet mogelijk. Vandaag mikt Eveline op een job bij een maatwerkbedrijf. Sinds half augustus mag ze er alvast stage lopen. Lief hielp met vervoer en vergezelde haar bij het verzamelen van de nodige medische attesten, het eerste contact met de VDAB en het maatwerkbedrijf. Zo verlaagde ze drempels. Maar Eveline blijft zelf aangeven wat ze wil.

Ook voor het Steunpunt Bewindvoering is dat een belangrijk uitgangspunt. “Pas als je echt luistert naar de wensen en de visie van elke partij in het verhaal, en in de eerste plaats naar de beschermde persoon zelf, verhoog je de inspraak”, zegt Eveline Vandamme. “Dan versterk je ook de autonomie.”

Rechter Leo Vulsteke wijst erop dat bewindvoering aan fundamentele rechten raakt. “Mensen onder bewindvoering worden juridisch beperkt. Dan is het belangrijk dat zij correcte en heldere informatie en ondersteuning krijgen.”

Goede bewindvoering kan zo ook bijdragen aan inclusie. “Ondersteunen in plaats van overnemen”, vat Lief het samen. Ook voor het Steunpunt Bewindvoering is dat de inzet: bescherming mag mensen niet

“Mensen onder bewindvoering worden juridisch beperkt. Dan is het belangrijk dat zij correcte en heldere informatie en ondersteuning krijgen.”

RECHTER LEO VULSTEKE | VOORZITTER STEUNPUNT BEWINDVOERING WEST-VLAANDEREN

aan de kant duwen, maar moet hen net helpen om zoveel mogelijk zelf keuzes te blijven maken.

Daarom zitten ook zorg en welzijn mee aan tafel in het Steunpunt Bewindvoering. In West-Vlaanderen bijvoorbeeld werkt het steunpunt met een klankbordgroep van onder meer OCMW's, woonzorgcentra, CAW's, BudgetInZicht, de geestelijke-gezondheidssector en de VAPH-sector.

BEWINDVOERING OF EEN ZORGVOLMAGT

Niet elke situatie vraagt meteen om bewindvoering. Soms kan een zorgvolmacht – waarbij je iemand toestemming geeft om beslissingen over geldzaken of je gezondheid voor jou te maken – ook oplossingen bieden. Via Gezin en Handicap krijgt Lief vaak vragen van ouders van een kind met een verstandelijke handicap dat meerderjarig wordt. Moeten zij bewindvoering aanvragen?

“Doe dat niet te snel”, zegt Lief. “Informatie meer je goed over wat bewindvoering betekent voor je kind en voor jezelf. Soms is bewindvoering nodig, bijvoorbeeld bij risicogedrag, beïnvloedbaarheid of gevaar op schulden. Maar het blijft een maatregel die rechten beperkt. Wie bewindvoerder wordt, moet zorgvuldig omgaan met geld en administratie, en respect tonen voor de autonomie, de wil en de voorkeuren van de persoon.”

Voor Eveline betekent dat vandaag dat ze niet alles alleen hoeft te dragen, maar wel zoveel mogelijk zelf aan het stuur blijft. “Ondersteunen, niet overnemen”, benadrukt Lief nog eens. “En zorgen dat Eveline vooruit geraakt.”

Meer informatie vind je op www.steunpuntbewindvoering.be en www.gezinenhandicap.be